

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

S P R E N D I M A S **DĖL ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS** **2010 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS**

2011 m. kovo 4 d. Nr. TS-3.51
Rokiškis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo (Žin., 2008, Nr. 113 – 4290) 16 straipsnio 2 dalies 8 ir 19 punktais,
Rokiškio rajono savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a :
Pritarti Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2010 metų veiklos ataskaitai (pridedama).

Savivaldybės meras

Almantas Blažys

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2010 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau - Tarnyba) yra savivaldybės tarybai atskaitinga biudžetinė įstaiga, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnybos įgaliojimai yra nustatyti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme ir kituose teisės aktuose. Tarnyba, vykdydama jai priskirtą priežiūrą, atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose, savivaldybės kontroliuojamose įmonėse, teikia savivaldybės tarybai išvadas, atlieka kitas teisės aktuose priskirtas funkcijas. Tarnyba dirba pagal patvirtintą metinį veiklos planą, kuris detalizuotas finansinio (teisėtumo) audito ir veiklos audito programose. Tarnybos 2010 metų veiklos planas įvykdytas. Per metus atlikta (baigta) 11 auditų (tikrinimų), pradėtas (nebaigtas) 1 auditas, parengtos 6 išvados tarybai bei Tarnybos veiklos 2009 metų ataskaita. Tarnyboje užregistruota 10 gautų dokumentų, išsiųsta 40 raštų, parengta 16 kontrolierės įsakymų veiklos, atostogų, komandiruočių ir personalo klausimais, išduota 10 kontrolieriaus pavedimų atlikti auditus, tirti 3 gyventojų žodiniai nusiskundimai. Dalyvauta savivaldybių kontrolierių asociacijos veikloje, savivaldybės tarybos, komitetų posėdžiuose, mokymuose, buvo priimami interesantai, atliekamas aiškinamasis darbas, prevencija, teikiama informacija raštu ir žodžiu, vykdomi kiti darbai. Įgyvendindama jai deleguotas funkcijas, Tarnyba deda visas pastangas, kad auditai būtų atlikti kokybiškai, kad visos išvados būtų pagrįstos tinkamais įrodymais, o auditų rezultatai ir teiktos rekomendacijos būtų reikšmingi ir padėtų gerinti savivaldybės administravimo paslaugų kokybę bei užtikrintų savivaldybės lėšų ir turto ekonomišką ir efektyvų valdymą.

Išvados savivaldybės tarybai. Pagrindiniai savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo ir valdymo klausimai Vietos savivaldos įstatymu priskirti išimtinai savivaldybės tarybos kompetencijai. Įstatymu numatyta, kokiems sprendimams priimti reikalinga Tarnybos išvada. Rengdami ir teikdami savivaldybės tarybai išvadas, siekėme skatinti viešojo sektoriaus atskaitingumą.

2010 metais parengėme ir savivaldybės tarybai pateikėme 6 išvadas dėl:

- Rokiškio rajono savivaldybės biudžeto 2009 metų įvykdymo apyskaitos ir biudžeto naudojimo;
- Rokiškio rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2009 metų ataskaitų;
- Rokiškio rajono savivaldybės galimybių perskolinti 9794,0 tūkst. Lt ilgalaikę paskolą;
- Rokiškio rajono savivaldybės galimybių imti iki 3206,0 tūkst. Lt ilgalaikę paskolą investicijų projektams, finansuojamiems iš Europos sąjungos ir kitos tarptautinės paramos, vykdyti;
- Rokiškio rajono savivaldybės galimybes imti iki 3500,0 tūkst. Lt trumpalaikę paskolą iš valstybės biudžeto;
- bendradarbiavimo sutarties vertinimo.

Išvadoje dėl Rokiškio rajono savivaldybės biudžeto 2009 metų įvykdymo apyskaitos ir biudžeto naudojimo pareiškėme, kad apyskaita visais reikšmingais atvejais parengta ir pateikta tarybai pagal Biudžeto sandaros įstatymo, 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo, kitų teisės aktų reikalavimus, nustatytus apyskaitai sudaryti, joje nėra reikšmingų iškraipymų, palyginti su savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų pateiktomis sąmatų įvykdymo ataskaitomis ir kitais Finansų skyriaus tvarkomais duomenimis, iš kurių ji sudaryta, tačiau atkreipėme dėmesį, kad auditų metu nustatyti teisės aktų pažeidimai, darantys reikšmingą įtaką informacijos pateikimui audituotų institucijų finansinėse ataskaitose, dėl ko negalėjome patvirtinti 652,9 tūkst. Lt panaudotų biudžeto asignavimų, kas sudaro 0,8 proc. viso savivaldybės biudžeto išlaidų.

Išvadoje dėl Rokiškio rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2009 metų ataskaitų pareiškėme, kad Rokiškio rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2009 metų ataskaitos, pateiktos savivaldybės tarybai, visais atžvilgiais parengtos pagal teisės aktų reikalavimus, reglamentuojančius šių ataskaitų sudarymą. Tarybai teiktos ataskaitos turto finansinę būklę atspindi tiek, kiek reikalaujama galiojančiuose teisės aktuose.

Išvadose dėl skolinimosi pareiškėme, kad savivaldybė turi galimybę imti minėtas paskolas bei naudoti jas teisės aktuose nustatytiems tikslams.

Išvadoje dėl bendradarbiavimo sutarties vertinimo pareiškėme, kad pateiktas bendradarbiavimo sutarties projektas neatitinka valdžios ir privataus sektorių partnerystę reglamentuojančio Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo bei kitų teisės aktų nuostatoms.

Finansinis (teisėtumo) auditas. Finansinio (teisėtumo) audito tikslas - įvertinti audituojamo subjekto finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenų, taip pat valstybės ir savivaldybės lėšų ir turo valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei pareikšti nepriklausomą nuomonę. Įgyvendindami finansinio audito projektus siekėme, kad savivaldybės viešojo administravimo subjektai teiktų tikrą ir teisingą atskaitomybę

Tarnyba atlieka savivaldybės ataskaitų (ribotos apimties) ir asignavimų valdytojų valdomų įstaigų ir institucijų (pilnus) finansinius auditus. Vadovaudamiesi Valstybinio audito reikalavimais ir atsižvelgdami į audito metu nustatytą klaidų reikšmingumą, audito išvadoje galime pareikšti besąlyginę ar modifikuotą nuomonę (sąlyginę, neigiamą nuomonę arba atsisakyti pareikšti nuomonę).

Kontrolės ir audito tarnyba 2010 metais atliko 6 finansinius (teisėtumo) auditus:

- Rokiškio rajono savivaldybės 2009 metų biudžeto įvykdymo apyskaitos;
- Rokiškio rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2009 metų ataskaitų;
- Rokiškio rajono savivaldybės priešgaisrinės tarnybos;
- Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Finansų skyriaus;
- Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Kamajų seniūnijos;
- Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Rokiškio miesto seniūnijos.

Atlikdami savivaldybės ataskaitų ribotos apimties finansinius (teisėtumo) auditus, mes vertiname, ar savivaldybės biudžeto įvykdymo apyskaita, savivaldybei ir valstybei nuosavybės teise priklausančios turto ataskaitos visais reikšmingais atvejais parengtos pagal teisės aktų reikalavimus, ar jose nėra reikšmingų informacijos iškraipymų, palyginti su duomenimis, iš kurių jos sudarytos. Tarnybos nuomonė apie šias atskaitas pateikta savivaldybės tarybai (žr. Išvados savivaldybės tarybai).

Atlikdami asignavimų valdytojų valdomų įstaigų ir institucijų finansinius auditus, mes vertiname, ar asignavimų valdytojų finansinės ataskaitos yra teisingos ir ar finansinės ir ūkinės operacijos buvo vykdomos teisėtai. Atlikus Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Finansų skyriaus, Kamajų seniūnijos, Rokiškio miesto seniūnijos finansinius auditus pareikštos sąlyginės nuomonės, ir tik Rokiškio rajono savivaldybės priešgaisrinės tarnybos - besąlyginė nuomonė. Reikšmingesni teisės aktų pažeidimai nustatyti Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Rokiškio miesto seniūnijos ir Kamajų seniūnijos veikloje, kurie buvo nurodyti išvadose savivaldybės tarybai dėl savivaldybės ataskaitų, svarstyti Kontrolės komitete, todėl čia nebekartosime.

Finansinių (teisėtumo) auditų metu mes labai retai pareiškiamo teigiamą nuomonę, dažniausiai ji būna sąlyginė. Pagrindinė priežastis - neturime galimybių asignavimų valdytojų audituoti kasmet, nes asignavimų valdytojų yra daug ir nedidelių, o finansinio audito atlikimas yra sudėtingas ir daug darbo laiko reikalaujantis procesas. Kad būtų apimta daugiau biudžeto asignavimų ir jų valdytojų, šiais metais pradėjome vieną - savivaldybės konsoliduotų ataskaitų - finansinį auditą, kurio metu atliksime daugiau savarankiškų procedūrų audito metu atrinktuose audituotinuose subjektuose ir srityse.

Veiklos auditas. Veiklos auditas - tai audituojamo subjekto viešojo ir vidaus administravimo veiklos vertinimas ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu. Planuodami ir vykdydami veiklos auditus, siekėme didinti savivaldybės viešojo sektoriaus efektyvumą.

2010 metais atlikti du veiklos auditai. Abu auditai atlikti vykdant savivaldybės tarybos sprendimus:

- Dėl galimybės pasirašyti bendradarbiavimo sutartį dėl reklamos įrengimo Rokiškio rajono teritorijoje;
- VšĮ Rokiškio PASPC Juodupės ambulatorijos remonto viešojo pirkimo organizavimas.

Atlikus veiklos auditą dėl galimybės pasirašyti bendradarbiavimo sutartį dėl reklamos įrengimo Rokiškio rajono teritorijoje, nustatyta, kad savivaldybės tarybos sprendimo projektas - pritari sutarčiai su UAB „LT ADVERT“- parengtas kaip paskutinis partnerystės projekto įgyvendinimo etapas, neatlikus visų teisės aktuose numatytų procedūrų. Inicijuojant investicijų projektą, neparengta galimybių studija, neatlikta veiklos analizė, skaičiavimais nepagrįsta partnerystės taikymo efektyvumas ir galimi trūkumai, todėl neišku, ar naudinga savivaldybei pasirašyti bendradarbiavimo sutartį bei kokią investicijų projekto įgyvendinimo alternatyvą galima taikyti.

Atlikę veiklos auditą Rokiškio PASPC, negalėjome patvirtinti, kad organizuojant viešąjį pirkimą laikytasi skaidrumo principo bei pasiektas pirkimų tikslas - įsigyti darbų, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas, nes:

- Rokiškio PASPC atliko viešąjį pirkimą, sudarė susitarimą su rangovu bei pradėjo vykdyti remonto darbus anksčiau negu gavo raštiškus savivaldybės įgaliojimus vykdyti šias funkcijas;

- pirkimų komisija pati rengė technines specifikacijas bei atliko pirkimą (rekomenduojama atskirti šias funkcijas);

- įstaigoje negauta pagrindimo, kodėl pirkimas atliktas taikant įprastą komercinę praktiką;

- audito metu Rokiškio PASPC nepateikė viešojo pirkimo dokumentų, todėl nebuvo galimybės vertinti atliktų viešojo pirkimo procedūrų;

- specialiųjų tyrimų tarnyba nustatė, kad viešųjų pirkimų konkursas dėl Rokiškio PASPC Juodupės ambulatorijos patalpų remonto buvo fiktyvus, byla dėl neskaidrių viešųjų pirkimų pateko į teismą.

Audito poveikis. Tarnyba, atlikdama auditus, siekė aktyvaus bendradarbiavimo su audituojamų institucijų darbuotojais, kad visos pastebėtos klaidos būtų taisomos iš karto, o finansinėse ataskaitose pateikti duomenys rodytų tikrą ir teisingą padėtį. Kaip teigiamą finansinio (teisėtumo) audito poveikį, skatinant finansų valdymo pažangą, galima pažymėti tai, kad audituoti subjektai audito metu ištaisė didesnę dalį pažeidimų bei klaidų. Atliekant finansinius auditus 2010 metais buvo pastebėta 58 neatitikimai teisės aktams, auditų metu audituojami subjektai pašalina 41, arba 70 proc., nustatytų pažeidimų bei klaidų. Reikšmingų klaidų ištaisymas audito metu - tai gero bendradarbiavimo su audituojamais subjektais rezultatas ir efektyviausias būdas užtikrinti savivaldybės biudžeto panaudojimo teisėtumą ir tinkamą savivaldybės turto valdymą, naudojimą ir juo disponavimą.

Audito ataskaitose (jau baigus auditą) 2010 metais pateiktos 24 rekomendacijos, visiškai arba iš dalies įgyvendinta 20, arba 83,3 proc. rekomendacijų, neįgyvendintos (arba neinformuota apie vykdymą) 4, arba 16,7 proc. rekomendacijų. Palyginti su praėjusiais metais, rekomendacijų įgyvendinimo rodikliai kiek pablogėjo - 2009 metais visiškai arba iš dalies buvo įgyvendinta 89,7 proc. rekomendacijų.

Vykdant Tarybos rekomendacijas audituotose institucijose, pasiekta:

- Sutvarkyta arba pradėta tvarkyti audituotų subjektų dalies turto teisinė registracija.
- Įstaigose sutvarkyta ilgalaikio ir trumpalaikio turto apskaita.
- Valstybės biudžeto lėšų apskaita atskirta nuo savivaldybės biudžeto lėšų apskaitos.
- Reglamentuotos vidaus kontrolės procedūros įvairiose apskaitos srityse.
- Ištaisyti įstaigų klaidingai pateikti duomenys finansinėse ataskaitose.

- 2010 metais po audito apskaityta 1486,0 tūkst.Lt iš valstybės gauto turto.
- Apskaityti dalininko įnašai VŠĮ „Jaunimo centras“.
- Paskelbtas konkursas Rokiškio miesto tvarkymo paslaugoms pirkti bei sudarytos galiojančios sutartys.

Audito poveikį stiprina veiklos viešumas. Visais atvejais audito ataskaitos ir išvados skelbtos Rokiškio rajono savivaldybės interneto svetainėje www.rokiskis.lt, teiktos teiktos savivaldybės merui ir administracijos direktoriui. Informacija apie tarnybos teiktas išvadas ir rekomendacijas kas ketvirtį perduota Vyriausybės atstovui Panevėžio apskrityje. Trijų institucijų audito ataskaitos ir audito rekomendacijų vykdymas svarstytas Kontrolės komitete.

Tačiau, kaip jau buvo minėta, dalis rekomendacijų liko neįgyvendinta. Manome, kad po mūsų auditų liko neišspręstos šios svarbiausios problemos:

- Atlikus veiklos auditą dėl galimybės pasirašyti bendradarbiavimo sutartį dėl reklamos įrengimo Rokiškio rajono teritorijoje nustatyta, kad savivaldybės administracija dirba be patvirtintos investicinių projektų inicijavimo ir planavimo tvarkos savivaldybėje, (kuri nepatvirtinta iki šiol), kas rodo skaidrumo, planuojant ir atrenkant projektus, trūkumą.
- Atlikus finansinį (teisėtumo) auditą Rokiškio miesto seniūnijoje, buvo rekomenduota inicijuoti klausimą dėl pirties paslaugų ekonomiškescnio organizavimo, tačiau iki šiol nieko šiuo klausimu nepadaryta.
- Ne visas audituotų institucijų nekilnojamas turtas įregistruotas Nekilnojamo turto registre, todėl savivaldybės, kaip turto savininkės, teisės gali būti nepakankamai apsaugotos.
- Pažymėtina vidaus kontrolės stoka. Audituotų subjektų vidaus kontrolės procedūros neapsaugo nuo klaidų, apskaitant turtą bei naudojant savivaldybės biudžeto lėšas.
- Savivaldybės 2010 metų konsoliduotų ataskaitų rinkinių finansio (teisėtumo) audito planavimo metu nustatyta, kad dauguma savivaldybės institucijų nepasiruošusios perėjimui prie naujų apskaitos standartų (VSAFAS), įsigaliojusių nuo 2010 m. sausio 1d., neturi tam pritaikytų informacinių sistemų, todėl yra rizika, kad negalėsime pareikšti nuomonės apie 2010 metų finansines ataskaitas.

Rokiškio rajono savivaldybės administracijai bei audituotiems subjektams pakartotinai siūlome spręsti minėtas problemas.

Panaudoti ištekliai. Tarnyba finansuojama iš savivaldybės biudžeto. Asignavimų dydį nustato ir skiria taryba. Asignavimų valdytojas - savivaldybės administracija. Finansinių, ūkinį ir materialinį aptarnavimą atlieka savivaldybės administracija. Buhalterinę apskaitą tvarko ir atskaitomybę rengia savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyrius. Tarnybai skirti biudžeto asignavimai 2010 metams sudarė 107,9 tūkst. Lt, faktiškai gauta ir panaudota 107,9 tūkst. Lt (2009 metais panaudota 114,9 tūkst. Lt). Asignavimai buvo mažinami dėl darbo užmokesčio bei kitų išlaidų apribojimo krizės laikotarpiu. Šiais metais sumažinome ir darbuotojų mokymui ir kvalifikacijos tobulinimui skirtas lėšas, nes daugiau dalyvavome mokymuose, finansuojamuose iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos. 2010 metais dalyvavome 8 mokymo priemonėse, kurių bendra mokymo trukmė - 80 akademinų valandų. Vienas valstybės tarnautojas kvalifikaciją tobulino vidutiniškai 6 dienas (2009 m. - 5 dienas).
